

Sorø Akademi pleier Finantsudvalget hvert Aar at lade et lille Mederlag, og det forekommer mig, at det kunde ligesaa godt tage det paa dette Punkt som et andet Sted. Der er virkelig her et extraordinairt Arbejde at udføre, og med Hensyn til hvad der er bemærket om den til Bibliotheket foreslaaede ordinaire Sum, maa man erindre, at et stort Bibliothek medfører større aarlige Befordringer end mindre. Der er Samlinger, som maae fortsættes, hvis ikke Bærerne skulle forblive ufuldstændige, og det medfører ingenlunde ubehagelige Udgifter. Der er saaledes givet en værdifuld Samling med kostbare Bøger til Bibliotheket af en Pastor Bastholm og har man nu ved en saadan Gave faaet første og anden Deel af et Bærk, maa man kjøbe tredje og følgende Dele med. Det vilde være underligt at lade slike Bærker henstaae ufuldstændige, og det er dette Hensyn til Fuldstændiggjørelsen, der gjør, at der maa anvendes noget Mere til Bibliotheket ved Sorø end andre Steder. Med Hensyn til Skovvæsenet ved Sorø Akademi er der af en æret Rigsdagsmand (Alberti) gjort opmærksom paa, at der under haanden er blevet solgt endeel Træer. Jeg veed ikke, hvorfor han har gjort opmærksom herpaa. Skulde Meningen være, at de derved skulde være mere ufordeelagtigt solgte, end hvis Salget var skeet ved Auction, maa jeg bede den ærede Rigsdagsmand eller en af hans Venner, hvis han ikke selv skulde være tilstede, at opgive, hvad det er for et Salg, han sigter til, saa skal jeg lade det undersøge. Hvis han vil meddele, i hvad Aar og i hvad Maaned det har fundet Sted, skal jeg indhente den Oplysning derom, som jeg kan, og meddele den, men det forekommer mig ikke ønskeligt, at en saadan Paaanke fremsættes saa ubestemt.

Det er ved Finantsloven overladt til Cultusministeriet at fordele de af Rigsdagen vote-rede Beløb til Bondehøjskolevæsenet paa bedste Maade. Rigsdagen har naturligvis forbeholdt sig at kritisere den Anvendelse, der gjøres deraf; det er i sin Orden; men det forekommer mig ogsaa, at Thinget i rigt Maal har gjort Brug af denne Myndighed, som jeg paa ingen Maade vil bestride. Ministeriet er ved denne For-

deling gaaet frem efter sit bedste Skjøn og har anvendt Beløbene paa den Maade, som man sandt var hensigtsmæssig. Først og fremmest maa jeg gjøre opmærksom paa en stor Viltsærelse, som flere af de ærede Talere, der have angrebet denne Fordeling, have gjort sig skyldige i. De Summer, her ere opførte, gjælde slet ikke den Sum, der er voteret i den sidste Finantslov. Af Summen for Finantsaaret 1860—61 er der kun endnu blevet anvendt et forholdsvis lille Beløb. Den store Fordeling af den for Finantsaaret bevilgede Sum skeer i Reglen først i Slutningen af Finantsaaret og har, som sagt, ikke fundet Sted endnu. Derved falder endeel af Indvendingerne bort, f. Ex. den angaaende Obense Amts to Skoler. — Ved Fordelingen af disse Summer er der ogsaa taget noget Hensyn til Egnen. Naar Bondehøjskoler ligesom trænge sig sammen nær op til hinanden, stifte de ikke den samme Nytte, som naar de ligge spredte og virke for et større District. Paa det korte Strøg mellem Veile, Skanderborg og Aarhus er der saaledes ikke mindre end 4 Bondehøjskoler og dernæst 1 i Hjørring, 1 i Viborg og 1 i Ringkjøbing Amt. Forbi Skolerne saaledes ligge tæt ved hinanden, har man dog ikke undslaaet sig for at give dem Bidrag, f. Ex. Viby, men at det har Indflydelse paa deres Virksomhed, er indlysende. Naar jeg fraregner Grundtvigs Højskole paa Marienlyst, der staaer i et noget særegent Forhold — denne Mand har saa store Fortjenester af dansk Sprog og Literatur, at man ikke vil undre sig over, at den af ham stiftede Folkehøjskole behandles paa en lidt særegen Maade — saa er der for Sjælland kun en eneste, nemlig i Sorø Amt; i Thy er der kun 2, i Ringkjøbing, Viborg og Hjørring Amt 1 i hvert Amt. Man maa erindre, at der ved Loven af 1856 er givet Skoleraadene og Amtsrådene Indflydelse paa Anvendelsen af Summerne. Der opføres i hvert Budget for Skoleraadet en vis Sum, som foreslaaes anvendt til Bondehøjskoler, og det vilde dog være underligt, om man ikke i Reglen skulde tage meget væsentligt Hensyn dertil. Naar alle disse forskellige Betragtninger overveies, vil jeg troe, at man ikke vil finde den i forrige Aar gjorte Fordeling uhenigtsmæssig. Der er en Skole, med Hensyn til hvilken man